

VAISENHUSIANERBLADET

UDGIVET AF FORENINGEN:

„DET GODE MINDE“

Nr. 10.

København, Juli.

1903.

Gotfred Adolf Exner.

(Sluttet.)

ALLEREDE som Lærer vakte Exner Direktionens Opmærksomhed; som Paaskønnelse for hans Lærervirksomhed ydede den ham et større Gratiale, hvad der vakte hans Kollegers Tilfredshed, saa en af dem udbød: »Det har du fortjent.« Da Rung i 1868 døde, sagde Biskop Martensen, Direktionens Formand, til Exner: »Vi har tænkt, at De skal søge Embedet.« Han fulgte Biskoppens Opfordring, skønt han derved for bestandig opgav sin Moders og sit eget Ønske, at blive Præst, hvad der i nogle Aar var ham en Sorg, indtil han lærte at trøste sig ved, at han som »en Herrens Tjener« her havde et ligesaa godt Felt at virke paa som i Kirken og maaske udrettede mere, da Børnesjælene og de unges Sjæle er bløde som Voks og derfor lettere at gøre Indtryk i. »Og denne Bevidsthed«, som Pastor Prior sagde ved hans Baare, »gav hans Gerning en Varme og Kraft, en Dybde og Inderlighed, en Bramfrihed og Trofasthed, en Samvittighedsfuldhed og Udholdenhed, der blev en Velsignelse for mange, mange forældreløse Børn.«

Ja, mange var de, der søgte ham i hans Forstandertid, ikke alene som Børn, men som voksne, ja gifte og Mødre, for at faa Raad og Trøst hos ham for alle deres Sorger, baade timelige og aandelige. Naar vi kom ind paa Kontoret og mødte hans kloge, rolige og milde Ansigt, kom der straks en Tryghed over os, saa vi kunde betro ham alt, hvad der laa os paa Hjerte; vi fandt i ham en Raadgiver og Ven, ja Sjælesørger, en af de sjældne, man træffer her i Livet. Naar han da havde siddet lidt og grundet over, hvad vi havde betroet ham, kom hans Raad, vel overvejede og kloge, saa vi følte, at hvad han raadede os til, udsprang af hans store, rige og varme Hjerte, var en Frugt af hans dybe Menneskekundskab og det ene rigtige, der blev en uvurderlig Støtte for os og gav os Sjælefred.

Hans Haand var altid aaben; han hyldede Princippet: hellere at hjælpe ti uværdige, end at een værdig forgæves skulde have bedt ham om Hjælp. Det var ham en Glæde at give. Mange har han hjulpet til at tage Eksamen, og disse sidde nu i ansete

Stillinger, som Ungdommens Lærere, ønskende at føre hans Principper ud i Livet og velsignende ham for hvad han har været for dem.

Medens han som Lærer havde ført Drengene paa Fodture, fik han nu som Forstander Evne til ogsaa at føre Pigerne ud til Sjællands smukke Egne. I hans Forgængers Tid havde hele Skolen haft sin store aarlige Skovtur med Vogne; men da den viste sig at være for dyr, maatte den opgives og indskrænkes til en Tur til Dyrehaven og Raavad. Øverste Pigeklasse fik da sammen med Lærerne og Lærerinderne undertiden en Ekstratur iblandt andet til Holte. Paa saadanne Ture var Exner vor Fører til den smukke Omegn, Dronninggaard, Højbjerg og Søllerød Sø, og det morede ham da ofte at føre os ad uhanede Veje til Maalet. Paa Spadsereturen til Højbjerg gik han som sædvanligt i Spidsen gennem Rudeskov; da vi kunde se Højen, der var helt overgroet med Underskov, pegede han med sin Stok paa den, og idet han sagde: »der skal vi op!« brød han ud fra den slagne Skovvej og banede sig Vej op gennem alt Krattet, efterfulgt af Pigerne, der glade og forpustede naaede Toppen og nu nød den skønne Udsigt over det sjællandske Landskab og Sundet som Belønning for deres Anstrengelser. I nogle Aar gjorde Exner hver Sommerferie en Tur med 6—8 Piger, der ikke var paa Landet, og en Lærerinde. En af disse Ture gik til Gurre Ruin, Julebæk og Helsingør med Kronborg; skønt vi den Dag gik en halvtredie Mil, følte vi os aldrig trætte, da Vejen forkortedes ved hyggelig og skemtsom Tale; som øvet Fodgænger begyndte Exner altid med at gaa langsomt og lærte os at hvile staaende. En anden Tur gik til Jægerspris, og den, han selv mindedes med størst Glæde, til Stevns, hvor vi i det dejligste Sommervejr spadserede langs Klinten og var inde i Højerup Kirke; nogle Dage efter denne Tur fik hver af os til Minde et Farvelitografi af Liberts »Stevns Klint« i Glas og Ramme. Det var Exners største Glæde at skabe andres Glæde.

Exner var ikke alene en mild, men ogsaa en bestemt Forstander. Engang fandt de store Piger paa at bede Skolen fri paa Dronningens Fødselsdag. Det kunde nu dengang ikke tilstedes; altsaa

fik de nej og i Tilgift en Paamindelse om, at saadanne Anmodninger maatte nu slet ikke komme fra de nederste Egne af Klassen, men kun fra de øverste og bedste Piger. »Den var flov!« tilføjede Hr. Exner, og det var den unægtelig; men uvenlig eller saarende var den alligevel ikke. Der var aldrig nogen Brod i Hr. Exners Ord, selv om de var rammende og alvorlige, og det kunde de godt være.

I Aaret 1875 flyttedes Vajsenhuset fra den gamle klosterlignende Gaard paa Købmagergade til sin nuværende Plads i Nørrefarimagsgade. De gamle Skolelokaler var brøstfældige, og Rigsdagen ankede med Grund over, at en meget stor Del af Gaarden anvendtes til privat Behoelse; ja, det saa endog en Stund ud, som om Vajsenhusets Eksistens var truet. Exner tog da Initiativet til at faa den gamle Gaard solgt og en ny Vajsenhusbygning opført. Ved dennes højtidelige Indvielse var Kongefamiliens Nærværelse en Garanti for Vajsenhusets fortsatte Bestaaen.

I 1877 højtideligholdt Vajsenhuset sin 150. Stiftelsesdag, hvad der hos Exner fremkaldte Ønsket om at benytte Arkivets Aktstykker til deraf at skrive Vajsenhusets Historie i de svundne Aar, et Arbejde, der voldte ham megen Glæde og Tilfredsstillelse, og som han udgav i de fire følgende Aars Skoleprogram og endelig 1881 samlede til et hele under Titelen »Efterretninger om Det kongelige Vajsenhus«. Samme Aar havde Exner virket som Lærer ved Vajsenhuset i 25 Aar og udnævntes til Ridder af Dannebrog.

Exner var en lykkelig Familiefader; der bestod det hjerteligste Forhold mellem ham og hans Hustru, Justitsraad Rungs yngste Datter, og deres to Børn. Ingen var lykkeligere end Exner, naar han Juleaftens Dag — efter først at have været ude i Borgergade, hvor han var født og havde boet i sin Barndom, og der uddelt Penge til de fattige Børn, han traf i Nærheden — kunde komme hjem til sin Hustru med et nyt Billede til at smykke deres Hjem. Han elskede Musik og Kunst, og hver Vinteraften frydede han sin Familie og Vennerne, der kom til dem, med at spille paa sin Violin, akkompagneret af sin Svigerinde.

Saaledes svandt tyve lykkelige Aar, afbrudt i Begyndelsen af Firserne af et længere alvorligt Sygdomsanfald, der svækkede Exners stærke Konstitution. I Sommeren 1888 den 8. Juli, netop Tyveaarsdagen efter Rungs Død, blev Exner ramt af et apoplektisk Tilfælde, der tvang ham til at forlade sin Gerning og søge sig et nyt Hjem. I henvend 15 Aar sad Exner som en lammet Mand; men ogsaa under disse Forhold viste hans elskelige, gudhengivne Sindelag sig, han klagede aldrig over sin Skæbne, men blev tværtimod til stor Glæde for sine Omgivelser. »Han er den, der opmuntrer os andre«, erklærede hans Hustru, og Pastor Prior berettede i sin Tale: »Vi, der besøgte ham i disse Aar, fandt ham ikke klynkende og klagende, men stille og mild, istand til at taale ondt, med Smil paa Mund og milde Ord paa Læberne. Her var ingen Modløshed eller Fortvivlelse, her sad en Kors-

drager stille og sagtmodig. Ofte fandt vi ham læsende i det nye Testamente eller i en eller anden god Bog.« Med tidligere Elever talte han om gamle Dage; han havde en forbavsende Hukommelse for Skolesager, der laa langt tilbage i Tiden. I den aller sidste Tid, da han følte, at Døden nærmede sig, laa han og længtes efter sin elskede Moder og Hustru (denne sidste trofaste Støtte, hos hvem han fandt Trøst efter sin Moders Død, som forud Isaak hos Rebekka, havde han mistet Aaret forinden) og glædede sig til Gensynet med dem. I den sidste Uges Tid var han atter kommen op, og om Lørdagen sad han inde i Dagligstuen og var glad sammen med sine Børn. Søndagmorgen den 15. Marts 1903 »lukkede han uden Døds kamp sit milde Øje — og den gode og tro Tjener var gaaet ind til sin Herres Glæde.«

Et bedre Motto over hans Liv kan ikke findes end det, Pastor Prior, der var en Ven af ham, havde valgt at tale over ved hans Baare: »En Herrens Tjener, mild imod alle, bekvem til at lære, istand til at taale ondt.« (2. Tim. 2. 24.)

VED at læse ovenstaaende lille Livsskildring er der uden Tvivl blevet genopvakt mange gemte Barndomsminder hos dem, der som Herr Exners Elever har haft Lejlighed til at erfare og erkende alle hans gode og kærlige Egenskaber.

Da Bestyrelsen fra flere Sider har hørt Udtalelser om det ønskelige og smukke i at kunne rejse en Mindesten paa hans og hans Hustrus Grav paa Garnisons Kirkegaard, tillader vi os at opfordre alle dem, der har Hjerte for denne Sag, til at yde deres Bidrag, saaledes at denne smukke Tanke kan blive realiseret, afgivende et talende Vidnesbyrd om Vajsenhusianeres Erkendtlighed og Taknemmelighed.

Bidrag modtages af Formanden.

Fondet til Opførelse af

»Det gode Minde«s eget Hjem

(Stiftet af Hr. Forstander Gandrup)

har endvidere modtaget fra

Hr. Etatsraad Claus L. Smidt.....Kr. 50.00.

Kapitalen er nu Kr. 475,75.

Bidrag modtages fremdeles med Taknemmelighed af
BESTYRELSEN.

DA vor tidligere Formand og Æresmedlem af Foreningen Hr. Sadelmagermester *Agerbundsén* i Fjor afgik ved Døden, ytrede det Ønske af mange Medlemmer, at Foreningen skulde sætte et Mindesmærke paa hans Grav. For at kunne gøre dette Ønske til Virkelighed, tillader Bestyrelsen sig herved at opfordre alle gode Venner, som maatte sympatisere hermed, til at yde sin Skærv, stor eller lille, saaledes at vi endnu i Sommer kan realisere denne smukke Tanke.

Bidrag modtages med Tak af Formanden og Kassereren.
BESTYRELSEN.

VAISENHUSIANA.

Søndagen den 14. Juni var Bestyrelsen indbudt til at overvære Elevkoncerten paa Vajsenhuset. Der udførtes:

Gluck: Udtog af 2. Akt af Opr. »Orpheus og Eurydike».

Händel: »Sarabande» (Solo for Violoncel).

Grieg: Hjerlesår.

Leoncavallo: Udtog af Opr. »Der Bajazzo»

a. Cantabile espressivo

b. Colombine

c. Harlekin

d. Af 2. Akts 1. Scene.

N. V. Gade: Morgensang af Elverskud.

Joh. S. Bach: »Air» (Solo for Violin.)

Gounod: Udtog af Opr. »Faust»

a. Studenterkor

b. Soldaterkor

c. Finale.

Som man ser altsammen ædel, gediegen Musik, kun egnet til at hæve den gode Smag.

Udførelsen var overordentlig nydelig, og det talrige Publikum gav stadig kraftigt Bifald til Kende. Soloen i Händels »Sarabande» spilledes af den unge, flinke Hr. Axel Hildingsen, og Soloen i Bachs »Air» spilledes af Hr. Poul Andersen med overordentlig Dygtighed og fin Forstaaelse. Alle, saavel Elever som Tilhørere, maa være Hr. Forstander Gandrup taknemmelig for dette Orkester, og Forstanderen selv kan være stolt af det Værk, som nu er til Glæde og Gavn for saa mange.

D'Herr. Musikere Prehn og Larsen leder Undervisningen, og Hr. Larsen fortjener Anerkendelse for den Dygtighed, hvormed han forstaaer at dirigere et Orkester, hvor Medlemmernes Alder varierer fra 8 til 25 Aar.

Torsdag den 18. Juni mødtes vi første Gang i det for Sommeren ny Lokale, der faldt betydelig bedre i Medlemmernes Smag end Haven i »Nr. 16«. Medlemmerne var mødt talrigt, Humøret var udmærket, og det blev ikke saa lidt bedre, da Hr. Warthoe og Hustru i Anledning af deres Bryllup inviterede paa Punch.

Ved Bordet holdtes forskellige Taler af D'Herr. Warthoe, Fr. Petersen, Werner og Bombholtz.

Da Klokken var 12 havde vi Lejlighed til at lykønske den unge Hr. H. Warthoe, der netop holdt Fødselsdag. Hr. Warthoe takkede for Lykønskningen og udbragte samtidig Damernes Skaal. Alle Talerne efterfulgtes af nifoldige Hurra.

Klokken blev lidt over almindelig borgerlig Sengetid, før de fleste Medlemmer naaede hjem.

Søndag den 5. ds. foregik vor store Skovtur i meget gunstigt Vejr, om end ikke med saa stor Tilslutning som ventet. Efter at være ankommen til Hillerød vandrede vi i glade Klynger til »Skovlyst«, hvor der ovenpaa »Tasketrokosten« serveredes Kaffe. I det smukke Vejr var der ingen Stemning for at besøge Slottet, hvorfor Selskabet spadserede ind i Skoven og ned til »Fantasiens Ø« med »Frederik d. VII.s Grotte«, lidet anende faa Øjeblikke efter at blive Vidne til »et rystende Drama« paa de ellers saa rolige Vande. Et af de unge, mere kaade Medlemmer (forøvrigt en god Ven af den, der skriver disse Linier) havde nemlig faaet fat i en gammel Baad og var, under et mislykket Attentat paa en smuk Nøkkerose, saa uheldig at forsynde sig mod Ligevægtens Love — og forsvandt med et Plask i Dybet til almindelig Bestyrtelse. Et Øjeblik efter viste dog hans nu mere besindige Aasyn sig mellem Aakanderne og nærmede sig svømmende Breden, hvor vor elskværdige Formand halede ham op fra »De Danskes Vej til Ros og Magt«. Formanden og »Vandmanden« vandrede derefter »li' saa stille« op til Skovlyst (og det støvede ikke paa den Sti, de havde traadt), hvor der beredvilligt stillede et fuldstændigt Sæt tørre Klæder til Raadighed, medens de »aflagte« anvendtes til Dekoration af et Stakit. Havde dette »Vandheld« forvoldt Medlemmerne nogen Ængstelse, saa tog de til Gengæld Oprensning, da de gensaa »Synderen« i tør og uskadet Stand; thi han

var Resten af Dagen Genstand for en sand Regn af »Vandvittigheder« — men det er jo den skønneste Glæde at fornøje andre. — Middagen var fortræffelig og krydredes med Taler og Skæmt; den allerde populære Poet »I« havde begaaet hele to Sange, den ene helliget Bestyrelsen, den anden Kvinden.

Efter at en af Deltagerne havde fotograferet os, gik vi derpaa den smukke Tur til Pavillonen i Slotsparken, hvor der bødes paa Smørrebrød og Øl, og »fattede« ved 10-Tiden tilbage til Hovedstaden

Torsdag den 6. August Kl. 8 afholdes den aarlige Sammenkomst i Stiftelsens Have, Ahornsgade 7 og 9, hvortil baade Foreningens almindelige og bidragydende Medlemmer indbydes.

Medlemmer 1903.

(Fortsat).

45. Hallin, Axel, Kunsthandler
46. Hallin, Ingeborg, Frue
47. Hallin, Hanne, Frue
48. Hallin, Dagmar, Frøken
49. Hansen, Anna, Frøken
50. Hansen, C., Urtekræmmer
51. Hansen, Chr. M., Bogholder
52. Hansen, Minni, Frue
53. Hansen, C. V., Materialist
54. Hansen, Emil, Forretningsfører
55. Hansen, Fr., Kontorassistent ved Jernbanerne
56. Hansen, Harriet, Frøken
57. Hansen, Laura, Frøken
58. Hansen, Ludvig, Kommis
59. Hansen, Marius
60. Hansen, O. A. E., Rodemester
61. Hansen, Olivia, Frue
62. Hasberg, J., Gartner
63. Henningsen, August, Kontorist
64. (Hoffmeyer, Aksel, Kommis)
65. Holm, Marie, Frøken
66. Ingmann, Conradine, Frøken
67. Ingmann, Sigrid, Frøken
68. Ishøj, Wilhelmine, Frue
69. Ishøj, Alma, Frue
70. Italiaender, N., Frue
71. Jacobsen, Aage
72. Jacobsen, Kathinka, Frøken
73. Jensen, Jens, Maskinsmed
74. Jensen, Sophus, Børnehabitfabrikant
75. Jensen, Agnes, Frue
76. Jensen, Sophie, Frøken
77. Johansen, P., Premierlieutenant
78. Jørgensen, Johannes, Kommis
79. Kruuse, Ulrikka, Frue
80. Kirchhoff, Ejnar, Kommis
81. Kjerstrup, Aurora, Frøken
82. Kofoed, Andreas, Maskinsmed
83. Krarup, Amalie, Frøken
84. Kræfting, Aage, Cigarhandler
85. Knudsen, Henriette, Frøken
86. Landgreen, Dagmar, Frøken
87. Landsvig, Carl, Bogholder
88. Lange, Mathilde, Frøken
89. Larsen, Carl, Boghandler
90. Larsen, Emanuel, Skuespiller
91. Larsen, Emil, Handelsrejsende
92. Larsen, Holger, Kontorist
93. Larsen, Thorvald, Maskinsmed

(Fortsættes).

Indmeldelse af nye Medlemmer modtages af Bestyrelsen. — Kontingent 50 Øre maanedlig for Medlemmer. — Bidragydende 4 Kr. aarlig.

Villiam Galleesen.

**Kokes
&
Briket
Import**

12. Ved Stranden 12.

== **Lotterikollektion** ==

Jacobine Clausen, f. Hesse (Vaisenhusianer)
Skindergade 42.

Kgl. Hof-Smørhandel

H. Svendsen. (Indehaver: Julius Andersen)
St. Kirkestræde 1. Tlf. 1509.

Fineste Smør - Friskeste Æg
forsendes overalt.

Bemærk: Ved faste Ordre efter denne Annonce gives 4 Øre Rabat
pr. Pd. Smør og pr. Snes Æg.

Det danske Kompagni for Spejl- og Vindues-Polering

„Konkurenten“

Møntergade 16, 1. Sal. — Kjøbenhavn K.

→ Telefon 8447. ←

Indehaver: MARIUS HANSEN.

AMYKOS.

Henrik Gahns er den eneste ægte, uovertrufne
som Gurglevand, Saarantiseptikum etc. Bør findes
i ethvert Hjem. Prisbelønnet paa 7 Verdensudstil-
linger. Anbefales af de berømteste Læger.

Faas paa ethvert Apothek og i enhver Material-
handel.

Hoved-Depot:

Tordenskjoldsgade 31.

EMIL WARTHÖE.

Thorvald Bergs Eftf.

Indehaver: SOPHUS JENSEN.

Børnedragter.

Telefon 3740. Købmagergade 32. Telefon 3740.

M. TRUELSEN,
CONDITOR.

❖ Specialitet: Isforretning. ❖
18 • Klareboderne • 18.

Hvorfor ikke spare
50—100 Øre paa enhver Flaske Vin??

Det er en bekendt Sag, at
AUG. ANDERSENS
danske Vine

ikke kan skelnes fra indførte Vine.

De ere absolut de bedste og mest velsmagende.

Faas overalt.

Fabriken „POMONA“, Slagelse.

Telefon 4131

Telefon 4131

ROLUND & Co.

— Vesterbrogade 8 E —

Møbeludsalg

Tegninger & Overslag leveres paa Anfordring

Værksted: Kong Georgsvej 51

Telefon: Godthaab 452

Vilh. Hansen & Co.
Materialhandel.

Tapet- og Farvehandel.

== Telefon 3017. ==

30 Nørrebrogade 30.

København N.